

Stopy

LEDEN 2022

Zpravodaj farnosti při kostele sv. Václava v Mníšku pod Brdy

PŘEČTĚTE SI:

- o službě nemocničních kaplanů v rozhovoru s Janem Kolouchem
- o krizi jako šanci v Manželském okénku Tomečkových
- o Božím působení v životě Petra Šulce
- o loňském roce, jak ho vidí otec Jan Dlouhý
- a mnoho jiného

Koledníci na farní zahradě před letošní tříkrálovou sbírkou, foto Libor Kálmán

Jsem jenom nástroj

S Janem Kolouchem, jáhnem, nemocničním kaplanem a koordinátorem nemocničních kaplanů v jedné osobě, jsem se sešla na mníšecké faře. Jelikož je rodákem z Nové Vsi pod Pleší, vybavily se mu zde vzpomínky na to, jak sem jako kluk chodil na náboženství k otci Josefu Andrejčákovi. Tématem našeho rozhovoru však byla především jeho role nemocničního kaplana.

Jaká vlastně byla vaše cesta k této službě?

Má cesta začala už v rodině. Maminka pracovala v Nemocnici Na Pleši jako laborantka, takže pro mě bylo prostředí zdravotnictví nějak přirozeně blízké. Od rodičů jsem také „převzal“ úctu ke sv. Anežce České, pro kterou byla služba nemocným důležitým aspektem žité křesťanské víry. I po některých dalších osobních zážitcích jsem se rozhodl jít touto cestou a postupně jsem získával různé pastorační zkušenosti v domovech pro seniory a podobně. Vedle studia na katolické teologické fakultě jsem absolvoval kurz pro nemocniční kaplany (včetně stáží v nemocnicích) a nakonec zakotvil ve fakultní nemocnici Bulovka. Na Bulovce tedy sloužím pátým rokem jako kaplan, od roku 2019 jsem koordinátor duchovní péče v rámci nemocnice. Ve službě nemocným jsem také pocítil volání k jáhenské službě. Po tříleté formaci jsem byl 9. 10. 2021 panem biskupem Wasserbauerem, spolu s dalšími osmi kandidáty, vysvěcen na stálého jáhna. Jako jáhen sloužím i jako koordinátor nemocničních kaplanů v pražské arcidiecézi. Dojíždím i do Nemocnice Na Pleši, kde mám jednou za 14 dní bohoslužbu slova.

Co je Vaší náplní práce?

Já bych to nenazýval ani tak prací, jako spíše službou pacientům, lékařům, všem zdravotníkům a zaměstnancům nemocnice, stejně jako blízkým příbuzným. Spektrum těch, o které ne-

mocniční kaplan pečuje, je tedy velké a neomezuje se pouze na pacienta. Je důležité, aby kaplan měl pro tuto službu charisma a vedle potřebného vzdělání i nějaké ty pastorační zkušenosti. Z velké většiny při rozhovorech nasloucháme, samozřejmým předpokladem je tedy umění naslouchat druhým. Ačkoli nemůžeme nikomu vnucovat víru – ta služba je pro věřící i nevěřící a je to spíš provázení obdobím nemoci – například zrovna na onkologii, kam docházím, lidé mnohdy hledají smysl života nebo se ptají, proč se to stalo zrovna jim. Kaplan by také měl umět motivovat k léčbě, protože nejhorší je, když se pacient obrátí ke zdi a všechno vzdá. Je tedy takovým nositelem lásky, naděje a víry. Pokud jde o věřící, tak jim mohu vedle rozhovoru nabídnout svátosti, případně je připravit na jejich přijetí. Pokud dojde na duchovní otázky, měl bych umět reagovat.

Co ještě navíc dělá koordinátor nemocničních kaplanů?

My v nemocnici spadáme pod úsek ošetrovatelské péče a já musím zajistit, aby duchovní péče fungovala, takže jsem někdy zahlcen administrativou. Musím obstarat návštěvu duchovních z jiných církví, pokud si to pacienti přejí. Proto musím mít velkou škálu kontaktů na různé církve. Také pečuji o tým nemocničních kaplanů, zajišťuji supervize, jednou za měsíc se setkáváme. Mám na starosti veškeré zázemí a potřeby kaplanů v nemocnici

Mgr. JAN KOLOUCH

koordinátor nemocničních kaplanů pražské arcidiecéze, koordinátor nemocničních kaplanů FNB, nemocniční kaplan FNB a trvalý jáhen

Vystudoval KTF UK v Praze. Od roku 2017 slouží jako nemocniční kaplan ve Fakultní nemocnici Bulovka a od 1.4. 2021 také jako koordinátor nemocničních kaplanů v pražské arcidiecézi. Dne 9. října 2021 byl vysvěcen na trvalého jáhna v pražské katedrále sv.Víta, Václava a Vojtěcha. Světitelem byl Mons. ThLic.Ing. Zdeněk Wasserbauer Th.D., pomocný biskup a generální vikář. Je členem Rady pro zdravotnictví při ČBK za pražskou arcidiecézi a Katolické asociace nemocničních kaplanů v ČR. Je ženatý, má manželku Michaelu.

a v současné době i v naší arcidiecézi. Podílím se na vzdělávání a formaci kaplanů i na jejich výběru pro tuto službu. Také jim rád naslouchám a sdílím s nimi jejich osobní i pracovní těžkosti, ale i radosti.

Míváte i duchovní cvičení?

Duchovní cvičení ve smyslu exercicií nebo obnov nemáme, ty jsou nabízeny spíše na „vyšší úrovni“ diecéze nebo asociace kaplanů. Míváme ale modlitební setkání v kapli, protože musíme neustále dbát na to, že když chceme druhým přinášet Boha, tak musíme pečovat i o svůj vlastní duchovní život a o svou psychohygienu. Jsem moc rád, že je teď na Bulovce výborná parta nemocničních kaplanů, že se všichni navzájem podporujeme. Musím říct, že kdybych na to byl sám, určitě bych to nezvládl. Je tu skutečně důležitá nejen Boží podpora, ale i ta lidská.

Má pro Vás při Vaší službě nějakou výhodu to, že jste jáhen?

Pocituji, že to má velkou výhodu. Od té doby, co jsem vysvěcen, tak na odděleních především žehnám. Dokonce mě už i jedna rodina požádala o pohřeb. Jako jáhen mohu také křtít, a to nejen když nějaký člověk umírá, ale i když o křest požádá tak říkajíc „regulérně“. Myslím, že služba stálých jáhnů se pro tzv. kategoriální pastorační (nemocnice, armáda, vězení apod.) přímo nabízí, jak to také párkrát připomenul i papež František. Jáhen přináší Boha v Kristu služebníkově. Měl jsem i takový zajímavý zážitek. Byl jsem na onkologii zavlán k pacientovi, který už měsíc trpěl úzkostmi, spal při otevřených dveřích. V noci chodil za sestrami, a protože lékaři už léčbu ukončili, pořád se jich ptal, jestli tedy zemře. Když jsem k němu přišel, povídali jsme si a přišlo samozřejmě i na duchovní otázky, a právě tady jsem měl možnost žehnat. Když jsem tam druhý den přišel a ptal jsem se sester, jak to s ním vypadá, řekly mi, že se ten pán poprvé po měsíci vyspal a že začal uvažovat o životě a o umírání z úplně jiného úhlu pohledu. Sestry

říkaly, že to bylo po mé návštěvě, ale já jsem jenom nástroj. Já se snažím to nepokazit. Děkovat je třeba Pánu Ježíši.

Kdo zpravidla pomoc nemocničního kaplana vyhledává?

Když budu konkrétně hovořit o Bulovce, tak tam je řádná duchovní služba uspořádána tak, že budto jsou přímé požadavky, kdy si nás volají pacienti nebo jejich rodiny. Nejčastěji nám volají sestry, abychom někoho navštívili. Pak ještě chodíme na pravidelné návštěvy oddělení – zhruba třikrát i vícekrát týdně. Služba kaplanů je celkově poměrně nová, tady v ČR od roku 2006, kdy došlo k dohodě mezi ČBK a Ekumenickou radou církví, a tak to lidé ještě moc neznají. Proto je třeba oddělení i procházet a tam, kde je důvěra, se můžeme dát do řeči.

Tam je právě asi důležité začít tím nasloucháním...

Ano, je třeba naslouchat a hlavně nikomu nic nevnucovat. Lidé nesmí nikdy cítit, že by s nimi někdo chtěl manipulovat,

*Jan Kolouch s P. Jakubem Jírovcem
v nemocniční kapli Bulovky,
foto Michaela Kolouchová*

to je strašně důležité. Pacientů, kteří nás vyhledávají, je široké spektrum. A k mé radosti musím říci, že když jsme třeba na Bulovce nechali vybudovat nemocniční kapli, která je přes den otevřená, navštěvuje ji i mnoho zdravotníků, a že když nás poznají na oddělení, získají k nám určitou důvěru a také se nám mnohdy začnou svěřovat se svými problémy, zvláště teď, v tom covidovém období. A tak jsem velice rád, že jim i touto službou můžeme pomoci.

Jak dlouho se jednotlivým pacientům věnujete?

To samozřejmě záleží na délce jejich pobytu v nemocnici. Pacienty navštěvuji na oddělení dvakrát třikrát týdně. Někdy hovoříme hodinu, někdy půl hodiny, někdy jen patnáct dvacet minut, záleží na stavu pacienta, zvláště u těch onkologicky nemocných. Zrovna na onkologii pak „celkově“ některé pacienty doprovázím i rok nebo dva roky. U některých pacientů se nemoc dokázala zastavit, tak mám pak radost, když se například po nějaké kontrole zastaví nás pozdravit. Ale samozřejmě záleží na agresivitě nemoci, takže někdy doprovázím třeba jen měsíce. Určitě nezapomenu na jednu pacientku, kterou jsem provázel zhruba dva roky. Sice byla nepokřtěná, nicméně usilovala o rozhovory se mnou hlavně kvůli tomu, že svými těžkostmi nechtěla zatěžovat svou rodinu, své malé děti, a tak byla ráda, že jsem jí přinášel klid a že ze sebe mohla dostat všechny ty černé myšlenky, které ji provázely. Když nakonec zemřela, rodina mě požádala, abych vedl smuteční obřady. Často na ni vzpomínám.

Co se vám na té práci líbí nejvíc?

Už jsem to vlastně řekl. Pro mě je největší odměna, když můžu druhému donést víru, naději a lásku. Když můžu druhého obdařit úsměvem, přinést mu radost. Když vidím, že to ten druhý přijímá a že to pomáhá. Když vidím tu proměnu. A musím říct, že se to děje nejen ze strany kaplana k pacientovi. Kolikrát vidím u pacientů jejich optimismus a je to pro mě velká škola života. I my rosteme a je to pro nás obdarování. Možná to bude znít divně, ale mnohokrát jsem odcházel z oddělení radostný a veselý, s úsměvem na tváři, i když tam ta situace byla velice vážná.

Co je naopak nejtěžší?

Nemocniční kaplan, ať chce nebo nechce, s lidmi naváže určitý vztah, zejména když někoho provázíte několik měsíců, rok, dva i tři. Mezi pacienty jsou i mladí lidé, kteří mají děti. To je pro mě vždycky nejtěžší, když odejdou. Jsem rád, že máme na Bulovce kapli, protože se tam nejen připravuji před každou návštěvou, ale také zde mohu všechno Pánu Ježíši odevzdat. Chtěl bych na tomto místě vzpomenout na svého duchovního formátora, P. Jaroslava Ptáčka. Jednou jsem šel z domova pro seniory, kde zemřela paní, kterou jsem dlouho provázel. Pomodlili jsme se v kapli nešpory a šli jsme ke společné večeři do refektáře. Já jsem měl slzy v očích a on, i když byl velice mírné povahy, v tu chvíli zvýšil hlas a řekl mi: „Jendo, vrať se do kaple a nezačneš jíst, dokud to tam Pánu Bohu neodevzdáš.“ Tak jsem se vrátil do kaple a skutečně se mi podařilo to tam odevzdat. Pak jsem se v klidu šel najíst. Člověku ale samozřejmě zůstávají vzpomínky, já se za ty lidi modlím, ze jejich duše, a určitě mám mnoho přímluvců, kteří mi pomáhají.

Kde čerpáte útěchu a povzbuzení?

Každý den začínám v naší nemocniční kapli u svatostánku. Tam vždycky všechno Bohu odevzdám a prosím ho o pomoc, aby byl se mnou, a také Panna Maria. Vždycky si nechám tak půl, tři čtvrtě hodiny na rozjímání, čerpám tedy i z Božího slova. Naše kaple je zasvěcena Božímu milosrdenství a máme tam samozřejmě i známý krásný obraz se slovy „Ježíši, důvěřuji ti“. S touto důvěrou chodím k nemocným.

Vědomí, že všechno neleží na mně, mi velice pomáhá. Také mi samozřejmě pomáhají svátosti – často slavená mše sv., kterou míváme i na Bulovce. Na tom správně vedeném duchovním životě velice záleží, ale důležité jsou i koníčky. Já rád chodím na procházky, mám pejska, a samozřejmě mám velkou oporu ve své manželce a v rodičích. K tomu mám kolem sebe výborné kolegy a kamarády, o které se můžu opřít. Možná to zní jako idyla, ale já cítím, že to dílo, které budujeme v nemocnicích, je požehnané. Často i věci, které se zdály být těžké, najednou, jako když se otočí prstenem, začaly jít krásně a já jsem cítil, že to je požehnané. A to mě naplňuje pokojem.

Chtěl byste ještě něco říct na závěr?

Chtěl bych poděkovat otci Josefu Andrejčákovi, který mě jako kluka duchovně vedl a u kterého jsem ministroval u oltáře. Chtěl bych poděkovat současnému faráři Janu Dlouhému, který mě podpořil v duchovní formaci, když jsem se připravoval na jáhenské svěcení. Také bych chtěl poděkovat Rytířskému řádu Křižovníků s červenou hvězdou, kteří mi umožnili začít u starých a nemocných lidí. Mám takové přání, abychom jako kaplani, ať už na Bulovce nebo v celé naší arcidiecézi, byli radostnými služebníky a radostnými křesťany – a to bych chtěl popřát i všem čtenářům Stop do nového roku. Tímto také všem žehnám.

**Za rozhovor děkuje
Daniela Feltová**

DUCHOVNÍ PÉČE VE ZDRAVOTNICTVÍ:

„Nemocniční kaplan“ je mezinárodní označení osoby, která vykonává pastorační péči ve zdravotnických, příp. sociálních službách. Působí na základě pověření daného svou církví a smlouvy s nemocnicí.

Nabízí svou službu průvodce v úzkosti, v hledání naděje a odpovědí na otázky po smyslu života, v prožívání víry v době nemoci, umírání a smrti. Kaplan nemocného přijímá v jeho současném stavu, a to jak fyzických obtíží a psychosociálních problémů, tak v jeho emočních těžkostech a hledání orientace v souvislosti s tím, co nemocný prožívá.

V náročných obdobích nemoci pomáhá hledat naději prostřednictvím osobního zaměření nemocného. Pomocí pastoračního rozhovoru napomáhá nemocnému k přijetí obtíží souvisejících s nemocí a utrpením a k smíření se sebou samým, s druhými lidmi, s Bohem. Vzbuzení důvěry a prostřednictvím empatického naslouchání ztělesňuje lidskou blízkost.

Proti strachu z covidu musí nastoupit důvěra. Ježíš nám přeci nelže!

Rok 2021 se nesl ve znamení zákazů. Poněkud absurdní zákaz zpěvu, omezení počtu lidí na bohoslužbách, redukce mezilidských kontaktů na minimum, samota a leckdy i strach. Zeptali jsme se Otce Jana, jak tohle všechno vnímal a prožíval.

Do kostela mohlo před rokem přijít jen tolik lidí, aby zaplnili maximálně 10 % kapacity k sezení. Zpívat mohli jen zpěváci na odděleném kúru. Jak to na vás působilo?

Na webových stránkách farnosti jsem vždy k pořadu bohoslužeb napsal, kolik lidí smí podle proticovidových opatření přijít. Kostely jsem ale nikomu nezavíral, kdo přišel, to už bylo na něm. Razil jsem zásadu, že rodina je jedna osoba, že žijí spolu, takže pokud by byl někdo z nich v karanténě, budou v ní všichni. Takže lidí bývalo v kostele vždy víc než oněch povolených deset procent sedících. Podle mě to tak bylo správné, vždyť máme ve farnosti i velké rodiny, třeba Cuhrovi, mají tolik dětí, že když přijdou, je hned plný kostel. A to by potom nikdo jiný nesměl už na bohoslužbu jít? To nedávalo smysl.

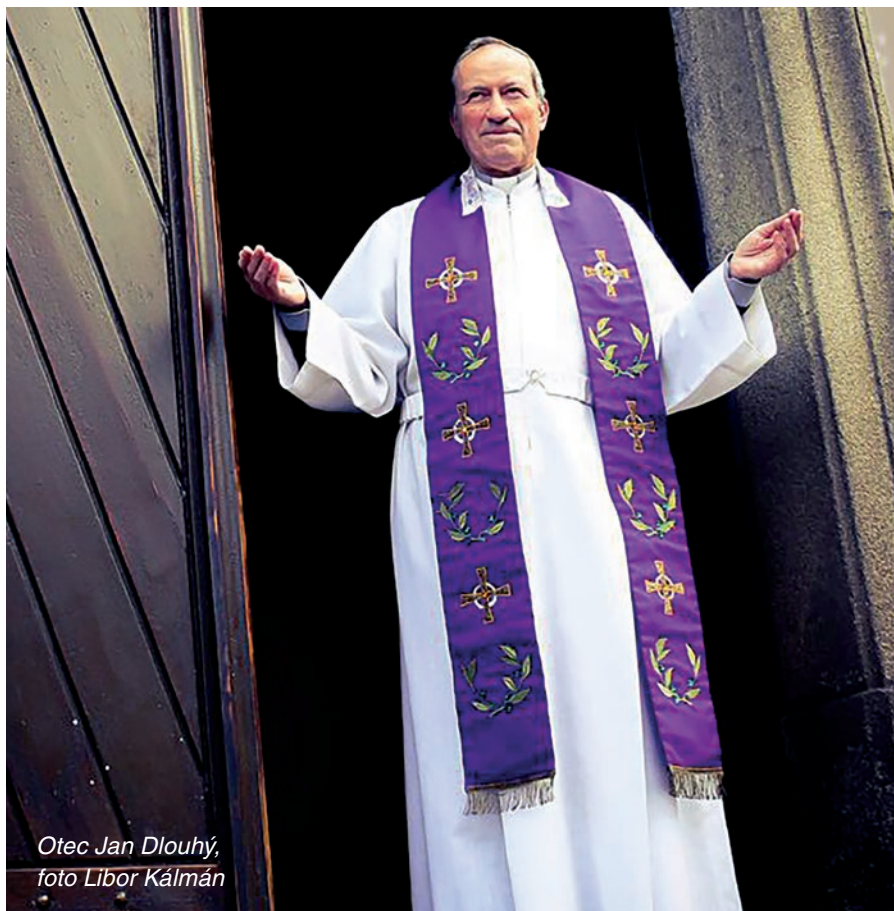
Dalo se tedy i bez striktních omezení chodit do kostela a nešířit nákazu?

U nás to tak probíhalo a jsem rád, že větší počet lidí na bohoslužbě nikdy nepůsobil žádný problém. V kostele nikdy nikdo nekašlal, všichni nosili roušky či později přikázané respirátory. Já považuji lidi za dospělé, a to se mi potvrdilo. Opravdu se všichni chovali zodpovědně. Ti, kteří se báli, prostě zůstali doma a sledovali bohoslužby v televizi či v rozhlase, což odpovídalo doporučení Biskupské konference. Pár rodin si také doma dělalo domácí bohoslužby.

Různé mutace covidu tu s námi asi budou pořád. Takže pravidelné televizní přenosy bohoslužeb zřejmě budou stále aktuální.

Zaplať Pán Bůh za ně, ale přeci jen fyzická účast je to, co je skutečné. Dříve

nebo později každý pozná, že chce být osobně ve společenství, že televize či online přenosy jsou jen náhražkou. To je stejné jako u online vyučování školních dětí. Chvilí to jde, když je nouzový stav, ale jinak potřebují být mezi kamarády.

Otec Jan Dlouhý,
foto Libor Kálmán

Jak jste vnímal zákaz zpěvu při bohoslužbách?

Nevím, jestli to smím říct, ale třeba v kostele v Kytíně jsme zpívali stále. V Mníšku byli sólisté na kúru – předzpěváci, nebo chcete-li kantoři. Po téhle službě jsem toužil už dávno a za covidu se našli dobrovolníci, ujal se toho hlavně Saša Merunková, Eva Nováková, Lucka Sychrová, a připravily si zpěvy s paní varhanicí. Sólisté na kúru měli rozestup a jejich zpěv byl povolen. Bylo sice zakázané se ke zpívání přidat, ale když někdo do těch roušek brumlal, tak ho stejně nebylo slyšet. Prostě jsme zpívali, protože to k slavnostní bohoslužbě patří. A vždycky se najde nějaké řešení, které není v rozporu s hygienickými opatřeními, nic jsme neporušili.

Covid způsobil, že se kostel připojil k internetu.

To je pravda. Online bohoslužby jsem sice nevysílal, ale kvůli přenosu koncertů se kostel připojil k wifi – Eurosignál a město nám v tom vyšly vstříc.

Jak jste zvládal udílet v tom nejtvrdějším lock downu svátosti?

Udílení svátostí nikdy nebylo přerušeno. Máme tu farní kapli, kdo chtěl, mohl přijít ke svátosti smíření. Stejně tak v kostele

jsem byl vždy před mší svatou ve zpovědnici. S pomazáním nemocných byl problém v Nemocnici Na Pleši, tam byl až do května zákaz návštěv i pro kněze. Řešili jsme to s pomocí nemocniční kaplanky. Ta nemohla udílet svátosti, ale nabízela neustále alespoň duchovní pohovory či modlitbu.

Obraceli se na vás lidé často kvůli umírání na tuto nákazu?

Lidí asi umřelo více, ale nemohu říci, že by nějak výrazně přibýlo tady ve farnosti pohřbů. A když byly pohřby omezené, v době nejpřísnějšího lock downu, tak jsme třeba měli jen rozloučení na hřbitově u hrobu.

A jak jste vy sám prožíval loňské nelehké jaro?

Hodně jsem chodil do přírody, prožil jsem si jaro hezky. Strach z covidu jsem nikdy nějak moc neprožíval, od začátku jsem říkal, že je potřeba naučit s tím žít, že tu virus, který je přenášený kapénkami vzduchem, prostě bude pořád. A nespletl jsem se. Zatím se mi nestalo, že by mne někdo oslovil kvůli duchovní opoře, že by se kvůli covidu úplně hroutil. To možná teprve nastane, pocítíme to ekonomicky...

Co pro nás může být do budoucna

povzbuzením?

Máme povzbuzení, že Pán Ježíš je s námi, že svátosti posilují. Včetně zpovědi, kde lze leccos sdílet, a je škoda, že jich teď ubýlo.

Lidé přestali chodit nejen ke zpovědi, přestali chodit všude. Mají možná strach.

Chápu to, strach je lidskou přirozeností, ani já nemohu říct, že bych strach nikdy neměl. Ale je to něco šíleného, co nás paralyzuje a úplně odstavuje. V promluvách jsem to už vícekrát připomněl. Strach ze smrti, jak říká apoštol Pavel, je otroctví, v kterém nás drží ďábel. A z tohoto otroctví nás osvobodil Ježíš Kristus. Toto si musí každý zpracovat, jak dalece přilnul k výkupné oběti, k zmrtvýchvstání Ježíše Krista, a jak to přijal do svého života. Proti pocitům úzkosti a strachu musí nastoupit rozum. Ten ví, že tu je Vykupitel, a že po smrti je nám něco přislíbeno, něco víc, něco lepšího. Rozum nese naději a důvěru v jistotu, kterou máme z Písma svatého. Ježíš nám přeci nelže. A jiná cesta ze strachu není.

Zdena Lacková

Z farní kroniky

ROK 1985

Od začátku února do konce dubna probíhala generální oprava střechy kostela sv. Václava v Mníšku. Tesařské práce – výměna několika vadných trámů a pobití celého krovu prkny – provedlo na dohodu o provedení práce 5 mužů ze Slánska pod vedením p. Ant. Zemka. Klempiřské práce – úžlabí v Cu a pokrytí celé střechy alukrytem – provedeny 5 klempiři z Prahy pod vedením p. Jiřího Schlehra (rovněž na základě dohody o pro-

vedení). Obě party poslal do Mníšku P. Alois Kubý, vikář podřipský, jemuž patří dík za zprostředkování. Materiál (bylo třeba ještě dokoupit prkna a měděný plech) i práci jsme hradili převážně z farního fondu – st. Příspěvek činil jen 13 420 Kč. Mníšecký kostel má tedy novou střechu, zdaleka krásně viditelnou a hlavně (doucejme) trvanlivou. Deo gratias!

V květnu jsme za vydatné a nezištné pomoci farníků i chatařů odklidili o sobotách sházené tašky kolem kostela. Naložili

jsem je na valník (celkem 8 devítitunových valníků) a odvezli na zavážku. Valník ochotně půjčil, kdykoli bylo potřeba, St. statek v Mníšku. V červnu po vynešení 3.000 tašek na půdu děkanství přeložil během tří týdnů p. Emanuel Kadlec, pokrývač z Voznice, s pomocníkem část střechy na děkanství. Vyměnil také shnilé latě a dva vikýře, dal nové hřebenače, oplechoval komíny a olemoval střechu plechovými lemovkami, takže i střecha děkanství je nyní v dobrém stavu. Materiál i práce hrazena z běžného účtu.

Můj oblíbený svatý

Svatá Cecílie

„Když ses měla narodit, přemlouval mě tatínek, ať se jmenuješ Cecílie..., ale mně se víc líbila Pavlínka.“ To byla jedna z vět, která zazněla během jedné z našich rodinných večerů, plných nejrůznějších a mnohdy opravdu úsměvných rozhovorů, počínaje od našeho narození až po tehdejší současnost. Řekla ji tehdy maminka a já jsem v tu chvíli byla ráda, že jsem Pavla, a ne Cecilka. Ale to nejspíš proto, že jsem zkrátka byla na své jméno zvyklá, a hlavně,.. bylo po mé mamince a to se mi moc líbilo. Bylo mi sedm let, a že svatou Cecílii v životě ještě párkrát „potkám“ a vyberu si ji za svoji biřmovací patronku, jsem zatím netušila.

Každopádně, od té večere mi to jméno utkvělo v paměti a pokaždé, když jsem slyšela příběh o svaté Cecílii, měla jsem pocit, že se mě to dotýká. Nebyly to zprvu žádné vyčerpávající informace, kterých se mi v dětství dostalo. Ty jsem získávala postupně. Ale protože jsem se věnovala hudbě, stačilo mi prozatím vědět, že je patronkou všech hudebníků a také varhanářů, varhaníků a zpěváků a vůbec všech, kdo mají něco do činění s hudbou.

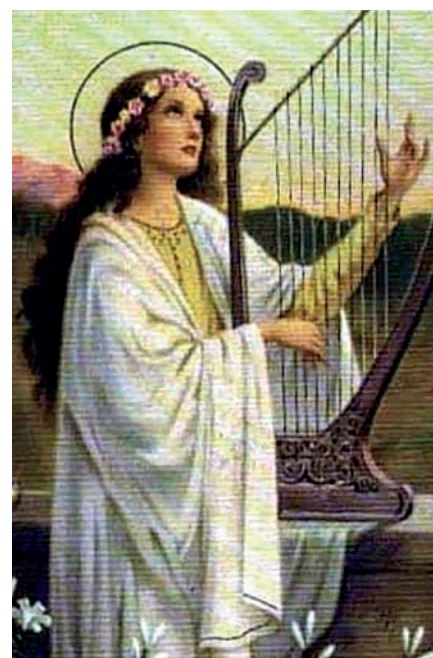
A proč tomu tak je?

Svatá Cecílie, panna a mučednice, patří mezi velice známé svěťce. Žila na přelomu 2. a 3. století, v době krutého pronásledování křesťanů, a tento patronát získala díky zmínce ve svém životopisu: Již jako mladé děvče se Cecílie rozhodla zůstat pannou pro Boží království. Byla však proti své vůli provdána za římského důstojníka. Když byla v den své svatby uvedena do jeho domu, přivítala ji podle římského zvyku hudba nejrůznějších hudebních nástrojů. Cecílie si však uvědomovala, že celá tato nádhera není ničím ve srovnání s krásou nebes. V duchu zpívala Bohu chvalozpěvy a jako by v tu chvíli zaslechla nebeskou hudbu. Cecílie svého manžela milovala a podařilo se jí přivést ho i s jeho bratrem ke křesťanství. Všichni tři pak byli jako křesťané udáni a popraveni.

Její postoj k víře v Boha se mi stal vzorem. A ta skutečnost, že dokázala v tak těžké době vytrvat ve víře, šířit křesťanství a nakonec pro víru v Boha zemřít, mě stále oslovuje. Kolikrát mě napadlo, jak bych asi v takové zkoušce obstála já, a uvědomuji si svoji slabost. V mých osmnácti letech se stala mou biřmovací patronkou,

protože jsem si uvědomila, jak je hudba s vírou v Boha pevně propojena. V obou případech potřebuji podporu a přímluvy u Boha, abych také jednou mohla s ostatními zpívat v nebi chvalozpěvy.

Pavla Nováková

Svatá Cecílie bývá často vyobrazena s hudebním nástrojem.

Socha svaté Cecílie z Baziliky svaté Cecílie v Trastevere

Manželské krize jako šance jít dál

V manželství jsou někdy chvíle, kdy se naše síla jít dál společným krokem ocitne někde schovaná a můžeme mít pocit, že už dál nemůžeme pokračovat životem společně. Nejednou jsme i my tento pocit v manželství zažili. Vzdálení od sebe, zranění a nějak nešlo hnout se z místa. Stále ty stejné problémy, které se nám nedaří.

Je možné se v manželství podobným odcizením vyhnout?

Čím více člověka miluji, tím snadněji a bolestněji mě může zranit. A tak se stává, že nám na partnerovi vadí věci, nad kterými u jiných mávneme rukou. Nikdo z nás není dokonalý a každý máme své chyby, se kterými se budeme celý život potýkat my i náš partner. Šťastná a nešťastná manželství se neliší počtem konfliktů, ale způsobem, jak se ke vzniklé situaci postaví. Dojde-li v našem vztahu k odcizení, je to ukazatel, že jsme něco zanedbali. V této chvíli

záleží na nás, jestli v sobě najdeme dostatek odvahy a upřímnosti se zastavit, podívat se kriticky na sebe, uznat svou chybu, omluvit se a vzniklou chybu napravit. Čas od času nás může překvapit záporná reakce partnera, které nerozumíme. Jsme zmateni z krize, která nečekaně zasáhla do našeho vztahu. Máme pocit, že už pro nás dva děláme úplně vše, co je v našich silách.

Každý z nás si z předchozího života v sobě nese rozličná zranění, která jsou ukryta hluboko uvnitř naší duše. Při běžném styku s ostatními lidmi se většinou nijak neprojevují. Avšak navážeme-li s někým intenzivnější vztah, začnou se tyto rány postupně objevovat. Čím hlubší vztah je, tím skrytější rány se objevují. Kdykoliv se takového citlivého místa dotkneme, zabolí to a partnerova reakce bude přiměřená jeho bolesti. I když jsou tyto doteky nepříjemné a často jsou doprovázeny nedorozuměním, slzami, neoprávněnými výčitkami, je to cesta, jak

tyto vnitřní rány otevřít a vyčistit. Zároveň to svědčí o tom, že svůj vztah žijeme naplno a do hloubky. Zdánlivě snadná a bezkonfliktní „diplomatická“ manželství naopak poukazují na to, že vztah je pouze povrchní a kostlivci zůstávají zamčení ve skříni. Stojíme-li o hluboký a láskyplný vztah, musíme počítat s tím, že krize budou přicházet.

O svoje manželství je důležité pečovat, protože bez naplněného manželského vztahu se nebudeme cítit dobře my, naše děti ani naši přátelé. Nebudeme-li investovat do svého auta a nebudeme-li se starat o jeho údržbu, tak přijde den, kdy mi v kritické situaci vypoví službu a možná mě to bude stát i život. S manželstvím je to také tak. Nenaždu-li si čas na jeho údržbu, může to dopadnout tak jako se zmíněným autem.

Co nám se osvědčuje, abychom kráčetli (co nejvíce) spolu

- dát manželství potřebnou prioritu, manželský vztah je důležitější než vztah rodičovský
- modlitba jeden za druhého
- uvědomit si, že manželství je práce; pokud chci, aby fungovalo, musím mu věnovat čas
- učit se spolu lépe komunikovat
- nedělat si domněnky, že druhý čte moje myšlenky
- uvědomovat si svoje potřeby a láskyplně o ně žádat
- upřímný zájem o partnera (o to jak se mu daří, o jeho koníčky, starosti, radosti)

manželé Tomečkovi,
foto Jan Tomeček

- laskavá komunikace, laskavá a povzbudivá slova
- uvědomit si, že jsme rozdílní, nesnažit se druhého opravit
- uvědomit si, že se vzájemně doplňujeme a potřebujeme
- sdílení se s ostatními páry o tom, co prožívají oni, a vzájemná podpora

Mohou být manželské krize v něčem dobré?

Za nás určitě ano, mohou. Prošli jsme různými obdobími nepříjemných situací a odcizení. Byly chvíle, kdy už jsme nevěděli, jak dál. Dotýkali jsme se svých zranění a zraňovali jsme se vzájemně. Umocněno nesprávnou komunikací, zaměřením se na sebe, výčitkami, domněnkami apod. Nám vždy pomáhá uvědomit si, že Bůh nás dal

dohromady. Bůh chce, abychom se od sebe vzájemně učili, rostli spolu a pomáhali druhému rozvíjet se směrem k Němu. Ta jistota, že jsme byli Bohem stvořeni, jeden pro druhého, nás vždy držela a drží.

Manželská krize je šance jít dál posílení a neopakovat stejné chyby. Čím větší krizi zvládneme, tím více nás to do budoucího vztahu posílí. Je v tom obrovská naděje, že další větší i menší krize zvládneme i příště.

Bůh nám nabízí dokonalé dary. Tím, že investujeme do naší lásky, děláme dobře sobě, okolí i Bohu. Je to návratná a příjemná investice, která se nám mnohonásobně vyplatí. Přináší nám požehnání od Pána. Bůh je vždycky ten, kdo nám fandí, drží nás v náručí, tiše s námi pláče, motivuje nás ke změně,

dává nám naději a odvahu vykročit dál, miluje nás a učí nás si být zase blíž. Bůh nás stvořil jako muže a ženu, abychom se navzájem doplňovali.

„Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce a budou ti dva jedno tělo. Je to velké tajemství, které vztahují na Krista i na církev.“
Ef 5,31-32

„Učiním pomoc jemu rovnou.“
Gn 2,18

„V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým.“ Ef 5,22

Inspirováno životem a citováno z knihy: Sborník přednášek Manželských setkání (2010)

Lucka a Honza Tomečkoví

foto Jan Tomeček

„Ať Duch Svatý posvětit také tyto dary“

Ten, kdo při mši svaté pronáší eucharistickou modlitbu, není vládcem slov, jimiž by směl disponovat podle svého uvážení, nýbrž se musí považovat za služebníka, který je v pokorě poslušný Kristova příkazu. Jeho posláním je také prosit: o pomoc, o požehnání, o přijetí oběti.

Slovem prosba lze vyjádřit obsah řeckého výrazu „epikléze“ – je to dovolávání se Ducha svatého v souvislosti s proměňováním. V první eucharistické modlitbě slyšíme bezprostředně před zprávou o ustanovení: „*Učiň, Bože, ty sám, ať je tato oběť v plnosti tvého požehnání tobě zasvěcená, pravoplatná a duchovní, hodná tvého zalíbení; ať se nám stane tělem a krví tvého milovaného Syna, našeho Pána Ježíše Krista.*“ Další eucharistické modlitby se obracejí k Otci, aby poslal svého Ducha. V druhé je tento text: „*Proto prosíme: Sešli rosu svého Ducha také na tyto dary a posvěť je, ať se nám stanou tělem a krví našeho Pána, Ježíše Krista.*“ Třetí eucharistická modlitba se vyjadřuje: „*Proto tě, Otče, pokorně prosíme, posvěť svým Duchem tyto dary, které před tebe klademe; ať se stanou tělem a krví tvého Syna, našeho Pána, Ježíše Krista.*“ Čtvrtá eucharistická modlitba: „*Proto tě, Otče, prosíme: ať svatý Duch posvětit také tyto dary, aby se staly tělem a krví našeho Pána, Ježíše Krista.*“

Epikléze a vzývání Ducha svatého si uchovávají významné gesto. Kněz vztahuje ruce nad dary. Vztažení rukou – starobylé gesto, které zpravidla provázelo a provází sdělování Ducha svatého i při udělování jiných svátostí. Zde provází prosbu o seslání Ducha svatého a je výrazným upozorněním i na jinou skutečnost. Připomíná, že to, co následuje, není pouhým zvěstováním, pouhou „zprávou“. Je připomenutím, že nastává nejvýznamnější okamžik účinné akce konsekrační.

Proč však vzýváme tímto mimořádným způsobem Ducha svatého? Odpověď může být mnohotvárná. Na začátku Písma svatého čteme, že země byla pustá a prázdná a Duch Boží se vznášel nad vodami – Duch Boží „asistuje“ při stvoření. Když anděl přišel k Panně Marii, zvěstoval jí, že to, co je v ní počato, je z moci Boží, protože Duch svatý ji zastínil. Pán Ježíš zahajoval svou veřejnou činnost u Jordánu – sestoupil na něho Duch svatý v podobě holubice. V den Letnic se zjevil Duch svatý v podobě ohnivých jazyků a sestoupil na apoštolů. V tu chvíli počali mluvit různými jazyky, v tu chvíli v nich byl zažehnut život Ducha, v tu chvíli zahájila činnost církev. Duch svatý nechyběl při žádném z oněch velikých kroků, kterými Bůh posvěcoval zemi. Duch svatý nemůže chybět, ani když se ve svátostné podobě chystá sestoupit náš Pán na naše oltáře, aby zpřítomnil svou oběť, aby svým tělem sjednotil ty, kteří v něho věří.

Druhá epikléze, která je v eucharistických modlitbách po proměňování, má zvláštní charakter. Nemá už tolik vztah k proměňování. O něm nepochybujeme. Moc proměňujících slov nesnižujeme. Proč je Kristus po proměňování přítomen? Jistě nejen proto, aby nás ujistil svou přítomností. To činí ostatně i jinými způsoby, pod způsobou chleba a vína však tak činí proto, abychom mohli jeho tělo jíst a jeho krev pít. Je také možnost, abychom se s ním spojili v jeho oběti a konečně i se svými bratřími a sestrami, kteří požívají totéž tělo. Úkol spojovat je vlastním úkolem Ducha svatého.

O jednotu skrze Ducha svatého prosíme v druhé eucharistické modlitbě: „*A v pokorě tě prosíme. Ať nás všechny, kdo máme účast na těle a krvi*

Kristově, shromáždí a sjednotí Duch svatý.“ Ve třetí eucharistické modlitbě je tatáž myšlenka vyjádřena takto: „*A nás všechny, kdo přijímáme jeho tělo a krev, naplň jeho svatým Duchem, ať jsme jedno tělo a jedna duše v Kristu, našem Pánu.*“ Jestliže pozorně sledujeme a pokorně rozjímáme hluboké myšlenky eucharistických modliteb, dospíváme pozvolna k přesvědčení, že liturgie mše svaté je bohatým zdrojem milosti, že naplňuje všechny, kteří se jí uvědoměle a ve vzájemném společenství účastní, pocitem jednoty bratrské lásky tak, jak to vyjadřuje epikletická část čtvrté eucharistické modlitby: „*Dej všem, kdo budou z tohoto jednoho chleba jíst a z tohoto jednou kalicha pít, ať jsou v Duchu svatém jedno tělo, aby se stali dokonalou a živou obětí v Kristu, k chvále tvého jména.*“

foto převzato z webových stránek Dominican Friars

Bůh v mém životě

Patřím ke generaci, která byla vychovávána v ovzduší levicového ateismu. Dokonce ateismus se jako disciplína vyučovala na vysoké škole a nešlo ji obejít. Nevěřil jsem v Boha. Hloupě jsem diskutoval s kamarády, kteří to měli jinak, zlehčoval jejich argumenty, žádal si důkaz. Důkaz hmatatelný, viditelný. Oni logicky nechápali, o jakém důkazu hovořím, když pro ně bylo vše jasné a zřejmé. Jako bychom spolu hovořili jinými jazyky. Oni nechápali, že nevidím a neslyším. Mně nedocházelo, že slepý jsem já, a ne oni zaslepení bludem. A pak se to stalo.

Ani nedokážu říct, vlastně co. Začaly se kolem mne dít věci, které nešlo vysvětlit. Které nešlo pochopit. Šlo je jen přijmout. S pokorou. Nebyly iluzí, ale realitou. Začaly do sebe zapadat jako kostičky puzzle. Nechápal jsem, proč, ale cítil jsem jasný vzkaz. Cítil jsem, že někde mimo mne je jiná logika, mnohem logičtější, jejíž smysl chápat nemusím, ale prostě logiku a smysl má.

Abych byl konkrétní – původně jsem chtěl provozovat restauraci nebo hotel, ale osud mne začal nekompromisně směřovat k mé budoucí profesi – profesi

nakladatele a publicisty, a to v době, kdy mé slohové práce patřily spíše k podprůměrným, kdy jsem toužil pracovat v nějakém penzionu na horách. V této době pro mne začala vycházet má Betlémská hvězda. Zatím jen malinko. Cítil jsem ji někde za horizontem mého vnímání, ale již jsem věděl, že tam někde je. Tma se pro mne stávala méně tmoucí a den byl mnohem jasnější. K Bohu pro mne byla však ještě velmi dlouhá cesta. Tento rozbřesk pro mne trval několik let. Již jsem hloupě nediskutoval, prostodušně neargumentoval, ale má Betlémská hvězda ještě stále nebyla vidět. Věděl jsem jistojistě, že je, ale stále jsem ji neviděl. Pracoval jsem v té době jako dělník v tiskárně. Za trest. Tisíce novin, stovky balíků. Vršil jsem je každou noc na nákladní auto a vozil do světa. Na nádraží, na poštu. Všechny dny byly stejné. Jeden jako druhý až do chvíle, kdy jsem byl na své první mši v životě.

Hvězda, ta Betlémská, od té doby každý Boží den pro mne stoupala výš a výš. Již jsem znal směr, ale byl jsem pořád jen na začátku cesty. Chodil jsem na své bohoslužby, vnímal jsem tu pozitivní energii, která mne vždy naplnila.

Ale to bylo vše. Nic méně, ale také nic víc. Stal se ze mne novinář, po revoluci jsem začal dělat knížky pro děti. Nechápal jsem a dodnes nechápu Boží úrdek, ale již nepochybuji.

O několik let později jsem byl pokřtěn. Myslel jsem si hloupě, že to je onen vrchol, kam jsem měl dojít. Ta konečná meta. Byl jsem však udiven, že právě onoho dne pro mne teprve opravdu vyšla Betlémská hvězda na obloze a zářila jako slunce. Celý svět se zalil jasnou, až oslňující září. Jako bych konečně dostal do rukou mapu. Pochopil jsem, že nemusím nic chápat. Stačí věřit a důvěřovat. Důvěřovat Bohu.

Když si o Vánocích prohlížím překrásné betlémy, konečně si umím představit, co cítili tři mágové, když se jednoho rána probudili a viděli svou hvězdu. Svou Betlémskou hvězdu. Když neměli jinou možnost, než se vydat na cestu do Betléma a sklonit se před Pánem. Sklonit se v pokoře, s láskou i důvěrou. Skloníme se i my s důvěrou, že ve světě je všechno, jak má být, i když tomu nemusíme rozumět, i když se nám může zdát dobá zlá a těžká.

Petr Šulc

ilustrační foto Crystallinks.com

Červená středa připomněla oběti náboženského pronásledování

Již třetím rokem po sobě se mníšecká římskokatolická farnost spolu s městem Mníšek pod Brdy připojily k mezinárodní akci s názvem Červená středa.

V rámci této iniciativy jsme v noci z 24. na 25. listopadu 2021 nasvítili fasádu kostela sv. Václava a vnitřní část kostelní zdi červeným světlem.

Smyslem akce je veřejně si připomenout všechny, kdo jsou ve světě pronásledováni pro své náboženské přesvědčení. Znakem této iniciativy je rozsvícené červené světlo symbolizující krev trpících pro víru.

RedWednesday je kampaň s heslem *Make a stand for faith and freedom* (Společně za víru a svobodu), která vznikla na britských ostrovech. Iniciativa chce propagovat víru i toleranci ve společnosti a podpořit solidaritu s oběti pronásledování či být hlasem proti násilí a útlaku vykonávaného ve jménu náboženství. Červená je barva krve, mučednictví; světlo je symbolem naděje v temnotách. První ročník proběhl v roce 2016, v České republice to bylo o dva roky později.

*Libor Kálmán
(text + foto)*

Rorejsové oživili dvakrát betlém

Členové spolku ROREJS v sobotu 11. prosince sehráli dvakrát starou pastýřskou hru na motivy Ježíšova narození. Desítky malých i velkých diváků s nadšením sledovaly dva pastýře, anděla, mudrce Kašpara, Melichara a Baltazara a krále Heroda. O pohodovou atmosféru se hraním a zpíváním koled postarala „Příležitostná adventní kapela“.

V prostoru bývalé márnice v kostelní zdi byla pak od Štědrého dne až do počátku ledna nového roku vystaven a po soumraku nasvícen malovaný dřevěný betlém z dílny mníšeckého akademického malíře Vladimíra Větrovského.

*Libor Kálmán
(text + foto)*

Betlémské světlo vozí skauti do ČR již 33 let

představitelé Českého a slovenského exilového skautingu působící ve Vídni.

Betlémské světlo je plamínek zapalovaný každoročně před Vánoci v betlémské jeskyni, v níž se podle tradice narodil Ježíš Kristus, a rozvážený skauty do řady míst v mnoha evropských a také několika amerických zemích. Zpravidla bývá nejprve letecky dopraven do Vídně a v předvečer třetí adventní neděle je předáno skautským delegacím z celé Evropy.

V případě České republiky je přepraveno z Vídně do Brna, odkud se řada menších skupinek rozjíždí vlakem do celé země.

V sobotu 18. prosince 2021 přivezli skauti z Prahy do Mníšku Betlémské světlo. Z vlakového nádraží na faru ho donesly děti z mníšického skautského oddílu Veverky a krátce po poledni ho rozdávaly zájemcům na náměstí.

Pro všechny zájemce pak bylo Betlémské světlo k dispozici při mších svatých či na faře, kde si mohli svou lucerničku zažehnout na schodech pod sochou Panny Marie.

Poprvé přivezli Betlémské světlo do Československa dne 23. prosince 1989

*Libor Kálmán
(text + foto)*

Poslední adventní neděle patřila romantické hudbě

Čtvrtou adventní neděli 19. prosince se v mníšickém kostele sv. Václava konal koncert Zory Jandové (zpěv), Zdenka Merty (klávesy) a jejich hostů Esther Mertové (zpěv), Petry Malíškové (violoncello) a Viléma Veverky (hoboj).

Během koncertu zazněly písně různých žánrů, například zhudebněná modlitba Ave Maria, muzikálová Já jsem ty a ty jsi já či romantická s ekologickým podtextem Jak pláče strom. Velký prostor byl věnován hoboji Viléma Veverky, v jeho podání zazněly Bluesy a především filmová (Misie) Gabriel's Oboe z dílny Ennia Morriconeho. Odměnou divákům, kteří si koncert přišli užít do barokní lodi mníšického kostela, byly tři zahraniční koledy (původem andaluské a katalánská) zpívané v duetu Zory Jandové a její dcery Esther Mertové. Koncert zakončily česká koleda z pera barokního skladatele Adama Michny z Otradovic a lidová Byla cesta, byla ušlapaná.

Koncert si můžete připomenout na videozáznamu na adrese: www.bit.ly/AdventMnisek.

*Libor Kálmán
(text i foto)*

Dětský muzikál potěšil před Štědrým dnem a přispěl na dobrou věc

Na všechny, kteří zavítali ve čtvrtek 23. prosince do mníšeckého Pavilonu, čekal předvánoční hudební dárek.

Do posledního místa zaplněný velký sál sledoval výborné výkony 14 dětských účinkujících, kteří se hráli a zazpívali muzikál na biblické téma s názvem **UŽ SVĚTLO NA SVĚT PŘIJÍT MÁ.**

Autorkami muzikálu, který měl v Pavilonu svou premiéru, jsou **Pavla Nováková** a **Daniela Feltová** z mníšecké farnosti. V muzikálu účinkovali: **Matyáš, Anna a Veronika Nováková, Miriam a Kristýna Kopeckých, Marie Pourová, Martina Krejčová, Julie Forstereviczová, Aneta Ondráčková, Karolína Schincková, Barbora Vařílková, Markéta Ptáčková, Líba Hrubá a Šimon Večeřa.** Hudební doprovod zajistila na klávesy Pavla Nováková.

Muzikál líčí putování Marie a Josefa z Nazaretu do Betléma kvůli nařazenému sčítání lidu. Andělským přičiněním

však dojde k posunu času a Josef s Marií se ocitnou v současnosti. V Betlémě dvojici ve všech domech odmítají, protože mají údajně plno nebo spoustu jiné práce: uklízení, pečení cukroví a podobně. Nakonec naleznou útočiště ve chlévě, kde Marie porodí syna Ježíše a kam jim jejich kamarádi přinesou dárky. Kulturní akce měla i charitativní rozměr,

neboť dobrovolné vstupné putovalo na dobrou věc. **Výtěžek ve výši 9 132 Kč přispěje na provoz Azylového domu sv. Ludmily v Mokrovratech.**

Všem štědrým dárcům děkujeme! Akci pořádala Římskokatolická farnost Mníšek pod Brdy.

*Libor Kálmán
(text i foto)*

Mníšecký kostel rozezněla Česká mše vánoční

Krásný kulturní zážitek čekal na všechny, kteří na **Boží hod 25. prosince** přišli do mníšeckého kostela sv. Václava, aby se zaposlouchali do **ČESKÉ MŠE VÁNOČNÍ.**

Diváci ve zcela zaplněné lodi mníšeckého kostela (stálo se až ke vchodovým dveřím) si užívali vánoční atmosféru za zvuků nejoblíbenější české církevní skladby. Vyslechli příběh o zvěstování Kristova narození a příchodu pastýřů k jesličkám, který před 225 lety zkomponoval rožmitálský kantor Jakub Jan Ryba. Symbolicky ho vyslechli v tom samém kostele, na jehož kůru hrával Ryba, když býval v letech 1788–1789 učitelským pomocníkem v mníšecké škole.

V závěrečném pásmu koled zazněly lidové Půjdem spolu do Betléma, Narodil se Kristus Pán, Nesem vám noviny, Já bych rád k Betlému, Dej Bůh štěstí tomu domu, Veselé vánoční hody nebo Chtíc aby spal barokního skladatele Adama Michny z Otradovic. Celkem se představilo 46 hudebníků a zpěváků z Komorního orchestru a sboru Praga

Camerata a Mníšeckého chrámového sboru v čele s dirigentem Vojtěchem Jouzou. Svými skvělými výkony si vysloužili mohutný závěrečný aplaus.

Pro všechny zájemce o „Rybovku“, kteří se už do kostela nedostali, připravila mníšecká radnice přímý přenos (obraz i zvuk) na pěší zóně. Desítky zájemců

si tak užívaly kouzelnou vánoční atmosféru mezi poletujícími sněhovými vločkami.

Koncert si můžete připomenout na videozáznamu na adrese: **www.bit.ly/RybovkaMnisek**.

*Libor Kálmán
(text i foto)*

Oblíbená modlitba a recept

Moje oblíbená modlitba

Jaroslava Nováka asi nemusím představovat, celá jeho rodina je pro naše okolí, pro naši farnost úžasnou hybnou silou. Jen připomenu, že byl Jarda léta starostou Líšnice, v rámci myslivosti se pohybuje po kraji od Líšnice po Březové hory a zpívání a hraní? Mnozí jste si poslechli Hubertskou mši nebo Rybovku, ve kterých celá rodina každoročně účinkuje a kde také exceluje Jaroslav Novák mladší v tenorovém partu. Jarda má velmi přátelskou manželku, oba hrají na borlice nebo lesnice, což můžeme přeložit jako myslivecké hony. Odchytit Jardu k rozhovoru pro Stopy byl také husarský kousek. O to víc se vám bude jeho vyprávění líbit, stejně tak jako mně.

Co je to modlitba? Proč se modlíme? Odpověď na tyto otázky je velice jednoduchá a přitom hluboká. Je to setkávání s Bohem. Modlitbou prosíme a děkujeme za sebe, za někoho, za něco. Modlitbou vyjadřujeme svoji kajícínost a prosíme o pomoc.

Já se na Boha obracím nejčastěji osobní modlitbou, svými vlastními slovy. Sdělují mu pokorně své problémy, nebo problémy mých blízkých a přátel a děkuji za vše dobré, co jsem spolu s blízkými prožil. Prosím ho o pomoc. Při slavení eucharistie odříkáváme, nebo také zpíváme mnoho krásných modliteb. Všechna moje setkávání s Bohem zakončuji oblíbenou modlitbou, modlitbou Páně, nejznámější křesťanskou modlitbou, ve které Ježíš Kristus představuje svá poselství.

Moje nejmilejší jídlo

Už jsem zmínila, že rodina Novákových organizuje vždy na podzim Hubertskou mši. Letos si s nimi mohl zazpívat i Mníšecký chrámový sbor a bylo to moc prima. Srdečnou, až

rodinnou atmosféru dovršily kulajda a bramboračka, na které jsme byli do hasičské zbrojnice po mši pozvaní. A kdo myslíte, že je vařil? Ano, Jarda Novák osobně. Proto jsem si myslila, že se ve Stopách objeví recept na tyto polévky. Ale sami posuďte, že to jsem tedy Jardu podcenila. Ukázal se jako kulinářský mistr.

Zeptáte-li se dnes manželky, jaké je moje nejmilejší, respektive nejoblíbenější jídlo, bez váhání vám odpoví: „Zajíc na smetaně“.

Jak to s tím zajícem začalo? Před šedesáti lety jsem se začal zajímat o myslivost. Chodil jsem s místními myslivci na společné lovy jako honec. Takový honec byl pro myslivce na honech velmi důležitým pomocníkem. Nejenže zvěř vyhněl z úkrytů, ale hlavně v průběhu honu ulovenou zvěř nosil. Abyste si nemysleli, že jsme nosili např. divočáky nebo srnčí zvěř. Při společných honech se lovila pouze drobná zvěř a zvěř škodná (dnes

se říká „škodící myslivosti“). Divočáci se v té době vyskytovali ojediněle. Byli to hlavně zajíci a bažanti. V té době bylo drobné zvěře velmi mnoho, takže i výřady byly velmi bohaté. Nebylo výjimkou, když na výřadu leželo cca 200 ks ulovené zvěře. Nesete-li v průběhu leče 6 až 8 ulovených zajíců najednou i kilometr až na místo, kde se zvěř naloží na vlek, aby se mohlo pokračovat v další leči, jste unaveni. Lečí bývalo 4 až 5. Za tuto dřinu byli honci po zásluze odměněni nejčastěji dvěma zajíci či bažantem. Před padesáti lety, v roce 1972, jsem úspěšně složil zkoušky „o první lovecký lístek“, takže se ze mě stal myslivec. V průběhu 80. let začala drobná zvěř z našich revírů vlivem velkoplošného hospodaření a chemie, motorismu, výstavby a rychlého nástupu zvěře černé (těch důvodů by se našlo daleko víc) nezadržitelně mizet. Když se dnes zeptáte myslivce, kdy měl naposledy zajíce, moc se musí zamyslet a mnohdy si ani nevzpomene. A pokud je ke koupení, dáte za něj majlant.

foto Jaroslav Novák

Ve vzpomínané době hojnosti zajíců se u nás doma kulinářské úpravě zajíce věnovala moje babička. Nejčastěji se z přední části dělal tzv. zajíc „na černo“ a z lepších porcí „zajíc na smetaně“. Velmi dobře se pamatuji, že babička dovedla tato jídla připravit přímo famózně. Toto umění velice dobře ovládala i moje maminka. Já jsem v té době pouze konzumoval a o vaření jsem velký zájem neměl. Zajíc na smetaně byl však výjimkou. Když babička a později i maminka zemřely, začal jsem vařit sám. A musím říct, že úpravu zajíce na smetaně ovládám hlavně jejich zásluhou velmi dokonale. Dnes jsme shodou okolností mé zamilované jídlo měli a jedna z mých vnuček, pětiletá Josefínka, mi po obědě řekla: „Dědo, ty jsi nejlepší kuchař a ze všech jídel mám nejraději zajíce na smetaně s knedlíkem.“ Udělalo mi to radost.

Nyní bych vás chtěl seznámit, jak moje neoblíbenější jídlo připravuji já. Zajíce je potřeba nejprve zbavit vnitřností. Poté je ideální, když může v kůži viset 1 až 2 týdny (1–3°C), aby zvěřina (maso) vyzrála. Poté jej stáhnou a naporcuji. V pekáči, ve kterém budu zajíce péct, jej naložím a dám na 3 až 5 dní do lednice. Jednotlivé porce prošpikuji, nasolím, opepřím a jemně potru obyčejnou hořčicí. Na dno pekáče pokrájím 1 velkou cibuli, 3 stroužky česneku, nastrouhám 1 mrkev, kolečko celeru, rozprostřu 1 malou skleničku HALALI a cca 5 dkg kostiček špeku. Naskládám jednotlivé porce, pokapu přiměřeně citronem, nebo pokladu 4–5 koleček citronu, dám 1–2 lžice cukru, opět dám stejné množství špeku, cibule, celeru, mrkve a na to rozleji opět 1 malou skleničku HALALI. Nyní si rozpustím menší polovinu másla a zaleju zeleninu. Máslo ztuhne, vytvoří krustu a dám, jak jsem již uvedl, na 3 až 5 dní do lednice. Zajíce

peču v kastrolu, kde je zvěřina naložená, přikrytou, 30 min. na 250 °C, poté stáhnou na 180 °C a pečou do změknutí. Občas kontroluji, eventuálně přileji vývar. Když je maso měkké, tak ho vyjmu a zeleninu dál pečou nebo dusím do tuku. Poté napečený výpek ze stěn pekáče seškrábu (setru), přidám požadované množství vývaru (podle toho, kolik chci mít omáčky) a opět vařím. Po 20 minutách vše přeliji do kastrolu a řádně rozmixuji, pak propasíruji (nemusí být jemné síto), nechám vychladnout a dám 400 g smetany 33 %. Promíchám a provařím (pozor, smetanu dávejte opravdu do vychladlé omáčky, aby se nesrazila). Podle chuti se může omáčka dochutit. Někdy dám masox, event. zahustím KNOR jíškou. Podávám s houskovým kynutým knedlíkem. Přeji vám „DOBROU CHUŤ“.

Jaroslav Novák

rubriku připravila Saša Merunková

*foto převzato
www.receptyonline.cz*

Stopy

Zpravodaj farnosti při kostele sv. Václava v Mníšku pod Brdy

Redakční rada: P. Jan Dlouhý, Daniela Feltová, Saša Merunková, Libor Kálmán, Zdena Lacková

Sazba: Jiří Hladovec